

PHILIP PULLMAN

IKAR

THE
DARK
MATTER

STRHUJÚCA TRILÓGIA
Zlatý kompas ☀️ Magický nôž
Jantárový ďalekohľad

PHILIP PULLMAN

HT
EMNÉ
HMOTY

STRHUJÚCA TRILÓGIA

Zlatý kompas Magický nôž

Jantárový ďalekohľad

IKAR

Philip Pullman
TEMNÉ HMOTY

Zlatý kompas
Copyright © 1995 by Philip Pullman
All rights reserved.
Translation © 2003, 2018 by Oľga Kralovičová

Magický nôž
Copyright © 1997 by Philip Pullman
All rights reserved.
Translation © 2003, 2018 by Oľga Kralovičová

Jantárový ďalekohľad
Copyright © 2000 by Philip Pullman
All rights reserved.
Translation © 2003, 2018 by Tamara Chovanová

Slovak edition © 2007, 2018 by IKAR, a.s.
Cover design © 2007, 2018 Augustín Putera

Jacket images reproduced by kind permission of Scholastic Ltd
and New Line Cinema. © MMVII New Line Productions, Inc.
The Golden Compass™ and all related characters, places,
names and other indicia are trademarks of New Line Productions, Inc.
All Rights Reserved.

ISBN 978-80-551-6676-6

Do divej priepasti, čo prírody
je lonom a jej hrobom možno tiež,
čo nie je súš či more, oheň, vzduch,
no tieto všetky v zmätku ťarchavom
v nej miesia sa a vedú večný boj,
kým všemohúci tvorca zoradí
tie tmavé hmoty, tvoriac svetov viac;
ta do priepasti satan pozeral,
na kraji pekla stál a zvažoval
púť, čo má prejsť...

John Milton: Stratený raj, Kniha II.

KNIHA PRVÁ

ZLATÝ KOMPAS

Prvá část

OXFORD

1

KARAFÁ TOKAJSKÉHO

Lyra a jej démon prechádzali tmavnúcou jedálňou a usilovali sa držať bokom, aby ich z kuchyne nebolo vidieť. Tri veľké stoly, ktoré sa tiahli po celej dĺžke jedálne, už boli prestreté, od príborov a pohárov sa odrážalo pohasínajúce svetlo končiaceho sa dňa a pre hostí boli pripravené dlhé lavice. V tme vysoko na stenách viseli portréty bývalých magnifikusov. Lyra prišla k stupienku, pozrela na otvorené dvere do kuchyne, a keď nikoho nevidela, pristúpila k vysokému stolu. Bol prestretý zlatý príbor, nie striebro, a pri štrnástich miestach stáli namiesto dubových lavíc mahagónové stoličky so zamatovým čalúnením.

Lyra zastala pri magnifikusovej stoličke a slabo cinkla nechtom o najväčší pohár. Celou jedálňou zaznel jasný zvuk.

„Ty to vôbec neberieš vážne,“ zašepkal démon. „Správaj sa slušne.“

Jej démon sa volal Pantalaimon a práve teraz mal podobu tmavohnedého nočného motýľa, aby ho v tmavej jedálni nebolo vidieť.

„Z kuchyne aj tak nepočujú, lebo tam hrmocú,“ zašepkala mu Lyra. „A správca príde až po prvom zvonení. Neapanikár.“

No aj tak prikryla zuniaci krištáľový pohár dlaňou. Pantalaimon letel dopredu a prešmykol sa cez odchýlené dvere do salónika na druhom konci stupienka. Po chvíli odtiaľ zase vyletel.

„Nikto tam nie je,“ zašepkal. „Ale musíme sa ponáhľať.“

Lyra prikrčená prebehla poza vysoký stôl a vbehla do salónika, vystrela sa a obzerala sa. Jediné svetlo vychádzalo z kozuba, kde jasno horeli polená, ktoré trochu poklesli, práve keď sa pozrela, a do komína vyletela spfška iskier. Lyra prežila v kolégiu väčšinu svojho života, no ešte nikdy salónik nevidela. Smeli doň vstúpiť iba magistri, ale nikdy nie ženy. Dokonca tu neupratovali ani služobné. Salónik mal na starosti komorník.

Pantalaimon sa jej usadil na pleci.

„Už si spokojná? Môžeme ísť?“ zašepkal.

„Nebud' hlúpy! Chceme sa tu poobzerať.“

Bola to veľká miestnosť s oválnym stolom z lešteného palisandrového dreva, na ktorom stáli rôzne karafy, poháre, nádoba s drvičkou na tabak a stojan s fajkami. Vedľa na príborníku bola ohrievacia miska a košík s makovicami.

„Ale si hovejú, čo, Pan?“ povedala Lyra potichu.

Sadla si do jedného zo zelených kožených kresiel. Bolo také hlboké, až v ňom skoro ležala, ale vystrela sa, skrčila nohy pod seba a prezerala si portréty na stenách. Asi ďalší starí magistri – v talároch, s bradami a zamračením hľadeli zo svojich pláten a mlčky ju odsudzovali.

„Čo myslíš, o čom sa rozprávajú?“ povedala, či skôr chcela povedať Lyra, lebo prv ako otázku dokončila, za dverami počula hlasy.

„Za kreslo! Rýchlo!“ zašepkal Pantalaimon a Lyra v okamihu vyskočila z kresla a prikrčila sa zaň. Vybrala si kreslo v strede miestnosti a to nebola najlepšia skrýša, ale keby bola celkom tichučko...

Dvere sa otvorili a do miestnosti vniklo svetlo – jeden z príchodzích niesol lampu a postavil ju na príborník. Lyra mu videla iba nohy v tmavozelených nohaviciach a lesklé čierne topánky. Bol to sluha.

Potom sa ozval hlboký hlas: „Lord Asriel už prišiel?“

Magnifikus. Lyra zatajila dych a videla, ako prišiel sluhov démon (sučka ako démoni takmer všetkých sluhov) a ticho si sadol k jeho nohám, a potom uvidela aj magnifikusove nohy v jeho typických ošúchavých čiernych topánkach.

„Nie, magnificencia,“ odvetil komorník. „Ani z aeroportu nič nehlásili.“

„Predpokladám, že bude hladný, keď príde. Uvedte ho, prosím, rovno do jedálne.“

„Dobre, magnificencia.“

„A nachystali ste mu do karafy výberové tokajské?“

„Áno, magnificencia. Ročník 1898, ako ste kázali. Pamätám si, že jeho lordstvo ho má veľmi rado.“

„Dobre. A teraz ma, prosím, nechajte.“

„Potrebujete lampu, magnificencia?“

„Áno, nechajte ju tu. Počas večere na ňu, prosím vás, dozrite.“

Komorník sa uklonil, otočil sa a odchádzal a jeho démon poslušne bežal za ním. Lyra zo svojho neveľmi dobrého úkrytu hľadela, ako magnifikus podišiel k veľkej dubovej skrini v kúte miestnosti, zvesil z vešiaka talár a namáhavo si ho obliekal. Bol to statný muž, ale už dávno prekročil sedemdesiatku a pohyboval sa meravo a pomaly. Jeho démon mal podobu havranice a len čo sa magnifikus obliekol, havranica zoskočila zo skrine a usadila sa na svoje zvyčajné miesto na magnifikusovom pleci.

Lyra cítila, aký je Pantalaimon od nervozity napätý, hoci bol celkom tichučko. Ju táto situácia príjemne vzrušovala. Lord Asriel, očakávaný návštevník, ktorého magnifikus spomínal, bol jej strýko, muž, ktorého

obdivovala, ale zároveň sa ho veľmi bála. Vraj je zapletený do veľkej politiky, tajných výskumov, do nejakej ďalekej vojny a nikdy nevedela, kedy ho má očakávať. Mal prudkú povahu a keby ju tu prichytil, prísne by ju potrestal, ale to by zniesla.

To, čo vzápätí uvidela, však všetko úplne zmenilo.

Magnifikus vybral z vrecka poskladaný papier a položil ho na stôl. Vytiahol z karafy s hustým zlatým vínom zátku, papier rozložil, nasypal z neho do karafy biely prášok, papier pokrčil a hodil do ohňa. Potom vytiahol z vrecka ceruzku a víno miešal, až kým sa prášok nerozpustil, a zase karafu zazátkoval.

Jeho démon potichu zakrákal. Magnifikus mu odvetil šeptom, pri vretými očami sa zlovestne obzrel a odišiel tými istými dverami, ktorými prišiel.

Lyra zašepkala: „Videl si to, Pan?“

„Pravdaže som to videl! A teraz sa odtiaľto ponáhľaj, kým nepríde správca!“

No len čo to dopovedal, zo vzdialeného konca jedálne sa ozval zvon.

„To je správca zvon!“ zhĺkla Lyra. „Myslela som si, že máme viac času.“

Pantalaimon rýchlo letel k dverám do jedálne a rovnako rýchlo sa vrátil.

„Správca je už tam,“ oznámil. „A cez tie druhé dvere von nemôžeš...“

Druhé dvere, ktorými prišiel aj odišiel magnifikus, viedli na rušnú chodbu medzi knižnicou a zborovňou magistrôv. O tomto čase bola plná mužov, ktorí si navliekali taláre pred večerou, alebo sa ponáhľali odložiť papiere a aktovky do zborovne, aby mohli ísť do jedálne. Lyra plánovala, že odíde tak, ako prišla. Spoliehala sa, že do správcovho zvoneňa má ešte zopár minút.

A keby nebola videla, ako magnifikus nasypal do vína prášok, bola by mohla riskovať, že sa správca na ňu nahnevá, alebo dúfať, že si ju možno na rušnej chodbe nevšimnú. Lenže to ju celkom zmiatlo, a preto váhala.

Vtedy začula na stupienku ťažké kroky. Prichádzal správca, aby sa presvedčil, či je salónik pripravený na posedenie magistrôv pri maku a víne. Lyra trielila k dubovej skrini, otvorila ju, skryla sa v nej a dvere si priťahla presne v okamihu, keď správca vošiel. O Pantalaimona sa nebála – v miestnosti bolo všetko tmavé a vždy mohol vliezť pod kreslo.

Počula, ako správca fučí, a cez štrbinu, kde dvere celkom nepriliehali, videla, ako napráva fajky v stojane pri nádobe s tabakom a pohľad mu zaletel aj ku karafám a pohárom. Potom si oboma dlaňami uhladil vlasy na ušiach a čosi povedal svojmu démonovi. Bol sluha, takže mal démona sučku, ale vzhľadom na jeho vyššie postavenie ani jeho démon nebol obyčajný pes. Bola to sučka červeného setra. Démon sa podozrievavo obzeral, akoby cítil narušiteľa, ale nezamieril ku skrini, a Lyra sa preto nesmierne uľavilo. Správca sa bála, lebo ju už dva razy zbil.

Lyra začula tichučký šepot. Pantalaimon zrejme preklázol do skrine k nej.

„Teraz musíme zostať tu. Prečo ma aspoň niekedy nepočúvaš?“

Neodpovedala mu, až kým správca neodišiel. Musel v jedálni dozeráť na obsluhu pri stoloch. Lyra počula, ako už magistri prichádzajú, zhovávajú sa a súchajú nohami.

„Ako dobre, že som ťa nepočúvala,“ zašepkala mu na odpoveď. „Inak by sme neboli videli, ako dal magnifikus do vína jed. Pan, to bolo to to-kajské, na ktoré sa pýtal komorníka! Chystajú sa zabiť lorda Asriela!“

„Nevieš, či je to jed.“

„Ach, pravdaže je to jed. Nepamätáš sa, že kázal komorníkovi, aby odišiel, až potom ho tam nasypal? Keby to bolo niečo nevinné, nezáležalo by na tom, že to komorník uvidí. A ja viem, že sa niečo deje – niečo politické. Sluhovia o tom už dávno rozprávajú. Pan, môžeme zabrániť vražde!“

„Takú hlúposť som v živote nepočul,“ odsekol démon. „Myslíš, že vydržíš nehybne sedieť v tejto tesnej skrini štyri hodiny? Počkaj, pôjdem sa pozrieť na chodbu. Poviem ti, keď bude vzduch čistý.“

Odletel jej z pleca a Lyra videla, ako sa v štrbine zjavila jeho malá silueta.

„Nemá to zmysel, Pan. Ja tu zostávam,“ vyhlásila. „Je tu nejaký talár alebo čo. Dám si ho pod seba a budem tu mať pohodlie. Musím vidieť, čo urobia.“

Lyra doteraz čupela, a tak pomaly vstala, hmatala po ramienkach, opatrne, aby neštrngali, a zistila, že skriňa je väčšia, než si myslela. Viselo v nej niekoľko akademických talárov a čiapok, niektoré s kožušinou, no väčšinou s hodvábnou podšívkou.

„Ktovie, či sú všetky magnifikusove?“ zašepkala Lyra. „Pri udeľovaní čestných titulov z iných miest mu možno dávajú aj paradné taláre a tu si ich odkladá na slávnostné príležitosti... Pan, naozaj si myslíš, že v tom víne nie je jed?“

„Nie. Tak ako ty si myslím, že to je jed. A myslím si aj, že nás do toho nič nie je. A ešte si myslím, že by to bola najväčšia hlúposť v tvojom živote plnom samých hlúpostí, keby si do toho strkala nos. Nás sa to netýka.“

„Nebud hlúpy,“ namietala Lyra. „Nemôžem tu sedieť a len sa pozeráť, ako ho otrávia!“

„Tak teda poď niekam inam.“

„Si zbabelec, Pan.“

„To rozhodne som. Môžem sa ťa spýtať, čo mieniš urobiť? Chceš vyskočiť zo skrine a vytrhnúť mu pohár z ruky? Čo si vymyslela?“

„Veľmi dobre vieš, že som nevymyslela nič,“ odsekla potichu. „Ale keď som videla, čo magnifikus urobil, nemám na výber. Mal by si predsa niečo vedieť o svedomí, či nie? Ako by som mohla len tak si odísť a se-

dieť niekde v knižnici či inde so založenými rukami a pritom vedieť, čo sa deje? To teda určite nemám v úmysle, tým si buď istý.“

„O toto ti celý čas išlo,“ povedal Pantalaimon po chvíli. „Chcela si sa tu skrýť a všetko sledovať. Ako to, že som na to neprišiel už dávno?“

„No dobre, je to tak,“ priznala. „Každý vie, že chystajú niečo tajné. Nejaký obrad, či čo. A ja chcem skrátka vedieť, čo to je.“

„To nás nemá čo zaujímať! Ak chcú mať svoje tajomstvá, mala by si byť veľkodušná. Nech si ich majú. Skrývať sa a potajomky špehovať, to je pre hlúpe decká.“

„Vedela som, že to povieš. A teraz už prestaň domrzáť.“

Chvíľu obaja mlčali. Lyra sa na tvrdom dne skrine sedelo nepohodlne a Pantalaimon si na jednom z talárov škrobene potaľhoval tykadlo. Lyra cítila, ako jej v hlave zápasia všelijaké myšlienky, a najradšej by sa o ne bola podelila so svojím démonom, no bránila jej v tom hrdosť. Musí si ich vyjasniť aj bez jeho pomoci.

Predovšetkým sa bála, a nie o seba. Tak často mávala problémy, že si už na to zvykla. Tentoraz mala strach o lorda Asriela a nechápala, čo má toto všetko znamenať. Nenavštevoval kolégium často, a pretože sa táto návšteva uskutočňovala v dobe veľkého politického napätia, znamenalo to, že si neprišiel iba zajať, vypiť a posediť so starými priateľmi. Vedela, že lord Asriel i magnifikus sú členmi vládnej rady, zvláštneho poradného orgánu ministerského predsedu, takže to mohlo nejako súvisieť s tým, lenže schôdzky vládnej rady sa konali v paláci, nie v salóniku Jordánskeho kolégia.

A potom tie chýry, o ktorých si už dlho šepkali sluhovia v kolégiu. Taktári vraj vtrhli do Moskovie a valia sa na Sankt Peterburg, odkiaľ by mohli ovládnuť Baltské more a napokon premôcť celú západnú Európu. A lord Asriel bol na ďalekom severe. Keď ho videla naposledy, chystal sa na expedíciu do Laponska...

„Pan,“ zašepkala.

„Áno?“

„Myslíš si, že bude vojna?“

„Ešte nie. Lord Asriel by sem neprišiel na večeru, keby mala o týždeň vypuknúť.“

„Aj ja som si to myslela. Ale čo neskôr?“

„Psst! Nieкто ide.“

Lyra sa vystrela a priložila oko k štrbine dverí. To komorník prišiel upraviť lampu, ako mu prikázal magnifikus. Zborovňu a knižnicu osvetľovalo antarické svetlo, ale v salóniku magistri dávali prednosť slabším kerosínovým lampám.

Komorník pristihol knôť, priložil do ohňa ďalšie poleno, chvíľku pozorne načúval pri dverách do jedálne a potom si vzal za hrsť lístkov z nádoby s tabakom.

Sotva zavrel vrchnák, na dverách sa otočila kľučka a on nervózne nadskočil. Lyra dusila smiech. Komorník si rýchlo napchal tabak do vrečka a obrátil sa k príchodziu.

„Lord Asriel!“ zvolal a Lyre prebehli po chrbte zimomriavky. Zo skrine ho nevidela, ale premáhala pokušenie pozrieť sa.

„Dobrá večer, Wren,“ pozdravil lord Asriel. Lyra pri tom hrubom hlase vždy pociťovala radosť i obavy zároveň. „Prišiel som na večeru už neskoro. Počkám tu.“

Komorník bol nesvoj. Hostia vchádzali do salónika iba na pozvanie magnifikusa a lord Asriel to vedel; ale všimol si, že lord Asriel veľavravne hľadá na jeho vyduté vrečko, a tak sa rozhodol neprotestovať.

„Mám magnifikusovi oznámiť, že ste prišli, vaše lordstvo?“

„Nezaškodí. A mohli by ste mi priniesť kávu.“

„Dobre, pane.“

Komorník sa uklonil a ponáhlal sa preč a jeho démon ho pokorne nasledoval. Lyrin strýko šiel k ohňu, natiahol ruky vysoko nad hlavu a zazíval ako lev. Mal cestovné šaty. Keď ho Lyra zase uvidela, pripomenula si, ako veľmi sa ho bojí. Teraz vôbec neprichádzalo do úvahy, že by sa odkradla von bez povšimnutia. Musela len nehybne sedieť a dúfať.

Za lordom Asrielom stál jeho démon – samica snežného leoparda.

„Budeš premietáť tu?“ spýtala sa potichu.

„Áno. Vyvolá to menej rozruchu, než keby sme sa sťahovali do prednáškovej siene. Všetci sa budú zaujímať aj o vzorky. O chvíľu pošlem po nosiča. Toto sú zlé časy, Stelmaria.“

„Mal by si si odpočinúť.“

Lord Asriel sa natiahol do jedného z kresiel, takže Lyra mu už nevidela do tváre.

„Áno, áno. A mal by som sa aj prezliecť. Určite existuje nejaké starodávne pravidlo, podľa ktorého mi môžu napariť pokutu tucet fľašiek za to, že som sem prišiel nevhodne oblečený. Zišlo by sa mi pospať si tri dni. Skutočnosť je ale...“

Ozvalo sa zaklopanie, vošiel komorník a na striebornom podnose priniesol kanvicu s kávou a šálku.

„Ďakujem, Wren,“ poďakoval lord Asriel. „Tam na stole je tokajské?“

„Magnifikus prikázal, aby som karafu pripravil špeciálne pre vás, pane,“ povedal komorník. „Z ročníka deväťdesiatosem zostali už len tri tucty fliaš.“

„Všetko dobré sa pominie. Postavte podnos sem ku mne. A povedzte, prosím, vrátnikovi, aby mi sem poslal tie dva kufre, čo som nechal na vrátnici.“

„Sem, vaše lordstvo?“

„Áno, sem, človeče. A budem potrebovať plátno a premietaciu laternu, tiež sem a tiež teraz.“

Komorník sa ledva ovládol, aby nezostal stáť s ústami otvorenými od prekvapenia, ale podarilo sa mu potlačiť otázku či námietku, ktorá sa mu tísila na jazyk.

„Wren, zabúdate, kde je vaše miesto,“ povedal lord Asriel. „Nevypytujte sa, urobte, ako som vám kázal.“

„Dobre, vaše lordstvo,“ odvetil komorník. „Ak by som mohol navrhnúť, asi by som mal radšej pánu Cawsonovi povedať, čo chystáte, vaše lordstvo, inak by ho to mohlo zaskočiť, ak mi rozumiete.“

„Áno. Tak mu to povedzte.“

Pán Cawson bol správca. Medzi ním a komorníkom oddávna vládla rivalita. Správca bol nadriadený, ale komorník mal viac možností získať si magistrov a naplno to využíval. Potešilo ho, že bude mať príležitosť ukázať správcovi, že o tom, čo sa deje v salóniku, vie viac.

Uklonil sa a odišiel. Lyra hľadela, ako si strýko naliať šálku kávy, vypil ju na dúšok a naliať si ďalšiu, ktorú pil pomalšie. Už sa nemohla dočkať – kufre so vzorkami? Premietaciu laternu? Čo je také dôležité a naliehavé, že to musí premietnuť magistrom?

Vtedy lord Asriel vstal a odvrátil sa od ohňa. Teraz ho Lyra videla celého a žasla, akým bol protikladom buclatého komorníka či zhrbených a ťarbavých magistrov. Lord Asriel bol vysoký, mal mohutné plecia, z tmavej tváre mu vyžaroval temperament a z očí akoby mu sršal nemilosrdný smiech. Bola to tvár, ktorej človek buď musel podľahnúť, alebo proti nej bojovať, vôbec nie tvár, z ktorej by vyžarovala opora alebo súcit. Všetky jeho pohyby boli imponantné a dokonale vyvážené ako pohyby šelmy, a keď sa nachádzal v takejto miestnosti, pôsobil ako divé zviera v primalej klietke.

V tej chvíli bol výraz na jeho tvári vzdialený a zaujatý. Jeho démon podišiel bližšie, oprel si hlavu o jeho driek a lord Asriel pozrel naň záhadným pohľadom, potom sa obrátil a šiel k stolíku. Lyra odrazu cítila, ako jej stiahlo žalúdok, lebo lord Asriel vytiahol zátku karafy s tokajským a nalieval si do pohárika.

„Nie!“

Ten tichý výkrik jej vyletel z úst prv, než ho mohla potlačiť. Lord Asriel ho počul a otočil sa.

„Kto je tu?“

Nemohla si pomôcť. Vyliezla zo skrine a vrhla sa k nemu, aby mu vytrhla pohár z ruky. Víno vyšplechlo na okraj stola a na koberec a pohár potom spadol a rozbil sa. Lord Asriel ju chytil za zápästie a silno jej ho skrútil.

„Lyra! Čo tu, doparoma, hľadáš?!“

„Pusti ma a poviem ti!“

„Najprv ti dolámem ruku. Ako si sa opovážila sem vojsť?“

„Práve som ti zachránila život!“

Chvíľu boli ticho, dievča to bolelo, ale vraštila tvár, aby nevykríkla hlasnejšie, a muž sa skláňal nad ňou a mračil sa ako búrka.

„Čo si to povedala?“ spýtal sa tichšie.

„To víno je otrávené,“ precedila pomedzi stisnuté zuby. „Videla som, ako doň magnifikus niečo sype.“

Lord Asriel ju pustil. Klesla na zem a Pantalaimon jej vyľakane zosadol na plece. Strýko na ňu hľadel s potláčanou zlosťou a ona sa neodvažovala pozrieť mu do očí.

„Iba som sa prišla pozrieť, ako táto miestnosť vyzerá,“ povedala. „Viem, že som to nemala robiť. Chcela som odísť prv, ako niekto príde, lenže počula som, že prichádza magnifikus, a uviazla som tu. Skriňa bola jediné miesto, kde som sa mohla skryť. A videla som ho, ako sype do vína prášok. Keby som ne...“

Niekoľko zaklopal. „To bude vrátnik,“ povedal lord Asriel. „Nazad do skrine. Ak počujem čo len šuchnutie, tak oľutuješ, že nie si radšej mŕtva.“

Okamžite letela naspäť do úkrytu a len čo za sebou zavrela dvere, lord Asriel zavolať: „Ďalej.“

Tak ako povedal, bol to vrátnik.

„Sem, vaše lordstvo?“

Lyra videla, ako stavec váhavo postáva vo dverách, a za ním zazrela roh veľkej drevenej debny.

„Presne tak, Shuter,“ odvetil lord Asriel. „Obe ich doneste dnu a postavte k stolu.“

Lyra sa trochu upokojila a dovolila si vnímať bolesť v pleci a zápästí. Bola dostatočná, aby ju rozplakala, keby patrila k dievčatám, ktoré plačú. Lenže Lyra zaťala zuby a opatrne rukou pohybovala, kým sa jej trošku neuvoľnila.

Potom sa ozval rinkot skla a klopotanie rozlievajúcej sa tekutiny.

„Dočerta, Shuter, vy staré nemehlo! Pozrite, čo ste urobili!“

Lyra to však videla. Strýko zhodil karafu zo stolíka tak, aby to vyzeralo, že to urobil vrátnik. Stavec opatrne zložil škatuľu na zem a začal sa ospravedlňovať.

„Je mi to naozaj veľmi ľúto, vaše lordstvo... asi som bol bližšie, než som si myslel...“

„Prineste niečo a upracte to. Rýchlo, kým to vsiakne do koberca!“

Vrátnik a jeho mladý pomocník sa ponáhľali preč. Lord Asriel podišiel ku skrini a šepkal.

„Keď už si tu, môžeš byť aspoň užitočná. Pozorne sleduj magnifiku-

sa, keď vojde. Ak mi o ňom povieš niečo zaujímavé, postarám sa, aby si sa nedostala do ešte väčšej kaše, než v akej už si. Rozumela si?“

„Áno, strýko.“

„Ale ak tam čo len mukneš, nepomôžem ti. Si odkázaná sama na seba.“

Odstúpil a znova sa postavil chrbtom k ohňu, keď sa vrátil vrátnik s metličkou a lopatkou na sklo, vedrom a handrou.

„Ešte raz prosím o odpustenie, vaše lordstvo. Nevieam, čo...“

„Len to odprac.“

Keď vrátnik začal utierať víno z koberca, zaklopal komorník a vošiel aj so sluhom lorda Asriela Thoroldom. Spolu niesli ťažkú truhlicu z lešteného dreva s mosadznými rukoväťami. Videli, čo robí vrátnik, a zastali.

„Áno, bolo to tokajské,“ povedal lord Asriel. „Škoda. To je laterna? Zložte ju, prosím vás, pri skrini, Thorold. Plátno budem mať na druhej strane.“

Lyra si uvedomila, že tak cez štrbinu uvidí na plátno, a bola zvedavá, či to tak strýko pripravil úmyselne. Keď šuchotalo tvrdé plátno, ktoré sluha rozvinul a upevňoval na rám, Lyra zašepkala:

„Vidíš? Stálo za to sem ísť.“

„Možno,“ odvetil Pantalaimon odmerane slabučkým motýľím hláskom.

„A možno nie.“

Lord Asriel stál pri ohnisku, dopíjal kávu a zamračene hľadel, ako Thorold otvára truhlicu s premietacou laternou, odkryl objektív a skontroloval nádrž na olej.

„Oleja je dosť, pane,“ povedal. „Mám poslať po technika, aby to obsluhoval?“

„Nie. Urobím to sám. Ďakujem, Thorold. Už sa navečerali, Wren?“

„Myslím, že už o chvíľku skončia, vaše lordstvo,“ odvetil komorník.

„Ak som pánu Cawsonovi dobre rozumel, magnifikus a jeho hostia sa poponáhľajú, keď vedia, že už ste tu. Mám kávu odniesť?“

„Vezmite ju a choďte.“

„Dobre, vaše lordstvo.“

Komorník sa uklonil, zobral podnos a odišiel a Thorold s ním. Len čo sa dvere zavreli, lord Asriel pozrel cez celú miestnosť priamo na skriňu a Lyra cítila silu jeho pohľadu, takmer ako keby mal fyzickú podobu, akoby to bol šíp alebo kopija. Potom sa lord otočil a potichu niečo povedal svojmu démonovi.

Leopardica si sadla k nemu, ostrážitá a elegantná, nebezpečnými zelenými očami si pozorne prezerala miestnosť, a keď sa otočila kľučka, uprela ich na dvere z jedálne, tak ako sa tam obrátili lordove čierne oči. Lyra na dvere nevidela, ale počula, ako sa prvý muž, čo vošiel, nadýchol.

„Magnifikus,“ oslovil ho lord Asriel. „Áno, opäť som tu. Privedte svojich hostí, ukážem vám niečo veľmi zaujímavé.“

SEVER

„Lord Asriel,“ oslovil ho magnifikus s povzdychom a podišiel k nemu, aby mu podal ruku. Lyra z úkrytu sledovala jeho oči, a naozaj, na okamih zaleteli k stolíku, kde bolo tokajské.

„Magnificencia, prišiel som prineskoro a nechcel som vás rušiť pri večeri, tak som sa usadil tu. Víтам vás, pán zástupca. Som rád, že tak dobre vyzeráte. Ospravedlňujem sa za svoj neupravený výzor, no len pred chvíľou som pristál. Áno, magnificencia, je po tokajskom. Myslím, že v ňom práve stojíte. Vrátnik ho zhodil zo stola, ale bola to moja chyba. Zdravím vás, pán kaplán. S veľkým záujmom som si prečítal vašu poslednú prácu...“

Lord Asriel odviezol kaplána nabok, čím Lyre umožnil dobrý výhľad na magnifikusovu tvár. Bola flegmatická, ale havranica na jeho pleci si šuchorila perie a nervózne prestupovala z nohy na nohu. Lord Asriel už bol dominantnou postavou v salóniku a hoci si dával pozor, aby bol voči magnifikusovi na jeho území zdvorilý, bolo jasné, kde sa sústredila moc.

Magistri pozdravili návštevníka a vošli do miestnosti, niektorí si posadali okolo stola, niektorí do kresiel a onedlho sa salónik zaplnil šumom rozhovorov. Lyra videla, že ich nesmierne priťahuje drevená truhlica, plátno a laterna. Poznala magistrov dobre: knihovníka, zástupcu rektora, vyšetrovateľa i ostatných. Títo muži ju obklopovali celý život, učili ju, trestali, utešovali, dávali jej malé darčeky, v záhrade ju zháňali z ovocných stromov. Bola to jej jediná rodina. Možno by pri nich aj mala pocit ako v rodine, keby vedela, čo to je, hoci, keby to aj bola vedela, zrejme by sa tak cítila skôr medzi služobníctvom. Magistri sa zaoberali dôležitejšími vecami než sú city polodivého polocivilizovaného dievčaťa, ktoré sa ocitlo medzi nimi náhodou.

Magnifikus zapálil liehovú lampu pod malým strieborným ohrievačom, nahrial trochu masla a potom nasekal pol tučta makovic a hodil ich do ohrievača. Mak sa podával vždy po hostine – vyjasňoval myseľ,

posilňoval jazyk a podnecoval rozhovory. Podľa tradície ho magnifikus pripravoval sám.

Pri škvrcaní pražiacého sa masla a bzukote rozhovorov sa Lyra pohla, aby si našla pohodlnejšiu polohu. Veľmi opatrne zvesila jeden talár – celý kožušinový – a prestrela si ho na dno skrine.

„Mala si si vziať nejaký starý a drsný,“ zašepkal jej Pantalaimon. „Na priveľmi mäkkom zaspíš.“

„Keď zaspím, musíš ma zobudiť,“ odvetila mu.

Usadila sa a počúvala. Rozhovor bol veľmi nudný, takmer iba o politike a ešte k tomu o londýnskej politike, nič vzrušujúce o Tatároch. Vôňa pražiacého sa maku a tabaku príjemne prenikala aj do skrine a Lyra si neraz uvedomila, že prikyvuje. Napokon počula, ako niekto zaklopal na stôl. Hlasy stíchli a prehovoril magnifikus.

„Páni, som si istý, že hovorím v mene vás všetkých, keď lorda Asriela privítam. Jeho návštevy sú zriedkavé, ale vždy nesmierne cenné, a domnievam sa, že dnes večer nám chce ukázať niečo mimoriadne zaujímavé. Ako si všetci uvedomujeme, v týchto časoch vládne veľké politické napätie. Lorda Asriela zajtra zavčasu ráno očakávajú vo vláde a už je pripravený vlak, ktorý ho odvezie do Londýna, len čo tu skončíme náš rozhovor, takže musíme nakladať s časom rozumne. Keď lord Asriel skončí, predpokladám, že budete mať otázky. Prosím vás, aby boli stručné a k veci. Začnete, lord Asriel?“

„Ďakujem, magnificencia,“ poďakoval lord Asriel. „Na začiatok vám chcem ukázať niekoľko záberov. Pán zástupca, myslím, že lepšie uvidíte odtiaľto. A magnificencia by si možno radšej sadla ku skrini?“

Starý zástupca magnifikusa bol takmer slepý, takže bolo zdvorilé ponúknuť mu miesto bližšie k plátnu, a keď sa presunie dopredu, znamenalo to, že magnifikus bude sedieť vedľa knihovníka, ani nie meter od miesta, kde sa v skrini krčila Lyra. Keď sa magnifikus usadil v kresle, Lyra počula, ako zašepkal:

„Diabol! Vedel o tom víne, som si istý.“

Knihovník mu šeptom odpovedal: „Bude žiadať financie. Ak vynúti hlasovanie...“

„Ak to urobí, musíme jednoducho namietať so všetkou výrečnosťou, akej sme schopní.“

Laterna zasyčala, keď ju lord Asriel energicky štartoval. Lyra sa trochu pohla, aby dovidela na plátno, kde sa rozžiariť jasný biely kruh. „Mohol by niekto zhasnúť lampu?“ zavolať lord Asriel.

Jeden z magistrov vstal, urobil to a v miestnosti nastala tma.

Lord Asriel začal:

„Ako niektorí z vás viete, pred dvanástimi mesiacmi som sa vybral na diplomatickú misiu ku kráľovi Laponska. Prínajmenšom som to pred-

